

בדוח שנתי של תאגיד בנקאי, לאחר דוח הדירקטוריון וההנהלה, תתוסף הצהרה לגבי גילוי בדוחות שנתיים של תאגידים בנקאיים כלהלן:

הצהרה (certification)*

אני, [שם האדם המצהיר], מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של [שם התאגיד הבנקאי] (להלן: "הבנק") לשנת 200X (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים**, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כאמור בביאור 1 לדוחות הכספיים, הוראות המפקח על הבנקים מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP);

1 כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה".

* תאגיד בנקאי יכול לדוח השנתי הצהרות נפרדות של המנכ"ל ושל החשבונאי הראשי / החשב של הבנק או של אדם המבצע בפועל אותו תפקיד. ההצהרה הנדרשת, שתיכלל בדוח השנתי של הבנק, חייבת להיות בדיוק לפי המתכונת דלעיל. כל שינוי בנוסח של ההצהרה מחייב תאום מראש עם הפיקוח על הבנקים.

** בבנק שאין לו תאגידים מאוחדים, בסעיף 4 במקום המילים "לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים" יבוא "מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק".

(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון*** של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

[חתימה]

[תאריך]

[שם ותפקיד]

*** כאשר מתאים, במקום "לוועדת הביקורת של הדירקטוריון" ירשם: "לוועדת הביקורת ולוועדת (יש לזהות את שם הוועדה) של הדירקטוריון", אם היא ממלאת תפקידים דומים."

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

1. לדוח שנתי של תאגיד בנקאי יצורף, לאחר ההצהרה לגבי גילוי, דוח הדירקטוריון והנהלת התאגיד הבנקאי בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי, אשר יכלול:
 - א. הצהרה בדבר אחריות הדירקטוריון וההנהלה לקביעתה ולקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי של התאגיד הבנקאי.
 - ב. הצהרה המציינת את מסגרת העבודה ששימשה את ההנהלה לצורך ההערכה הנדרשת של אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של התאגיד הבנקאי.
 - ג. הערכת ההנהלה בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי לסוף שנת הדיווח, לרבות הצהרה האם הבקרה הפנימית על דיווח כספי אפקטיבית, או שאינה אפקטיבית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי חייב לכלול גילוי של כל "חולשה מהותית" בבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי שזוהתה על ידי ההנהלה. ההנהלה אינה רשאית להסיק כי הבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי אפקטיבית, אם יש חולשה מהותית אחת או יותר בבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי, וכן

 - ד. הצהרה כי רואה החשבון המבקר שביקר את הדוחות הכספיים הכלולים בדוח השנתי, המציא דוח בדבר בקרה פנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי.
2. כאשר הנהלת התאגיד הבנקאי סבורה כי הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי למועד הדיווח הינה אפקטיבית, דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי יערך בהתאם למתכונת המפורטת להלן.

כאשר הנהלת התאגיד הבנקאי סבורה כי הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי למועד הדיווח אינה אפקטיבית, דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי יערך בהתאם למתכונת המפורטת להלן בהתאמות המתחייבות.
3. על התאגיד הבנקאי לשמור ראיות, לרבות תיעוד, על מנת לספק תמיכה סבירה להערכת ההנהלה בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית של התאגיד הבנקאי על דיווח כספי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של [שם התאגיד הבנקאי] (להלן, "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כאמור בביאור 1 לדוחות הכספיים, הוראות המפקח על הבנקים מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP). ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.XX, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של [תצויין מסגרת הבקרה הפנימית – לדוגמא ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)]. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31.12.XX, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.XX בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק [שם משרד רואי החשבון], כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר [יצויין מספר העמוד בו מופיע דוח רואה החשבון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי] אשר בו נכללה חוות דעת [תצויין אופי חוות הדעת] בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.XX.

יו"ר הדירקטוריון (שם) (חתימה)

מנהל כללי (שם) (חתימה)

חשבונאי ראשי (תואר) (שם) (חתימה)

תאריך אישור הדוח:

הערה:

כאשר נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים לעניין הדוח הכספי מקיים את הוראת ניהול בנקאי תקין 305 "חשבונאי ראשי", יחתום החשבונאי הראשי ויצוין תוארו.

נספח**דוחות רואה החשבון המבקר****1. דוח רואה החשבון המבקר - בקרה פנימית על דיווח כספי**

בדוח שנתי של תאגיד בנקאי, מיד לאחר דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי, יתווסף דוח של רואה החשבון המבקר - בקרה פנימית על דיווח כספי. להלן דוגמה למתכונת הדוח:

דוח רואה החשבון המבקר הבלתי תלוי לבעלי המניות של [שם התאגיד הבנקאי] בע"מ – בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של [שם התאגיד הבנקאי] וחברות בנות (להלן ביחד "הבנק") ליום 31 בדצמבר 20X0, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן "COSO")¹. הדירקטוריון וההנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight (PCAOB) Board בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כאמור בביאור 1 לדוחות הכספיים, הוראות המפקח על הבנקים מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP). בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של בטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון

¹ אם הביקורת נערכה בהתבסס על מודל בקרה פנימית שאינו COSO, יש להתייחס בדוח זה למודל הבקרה הרלבנטי.

וההנהלה של הבנק ; ו-3) מספקים מידה סבירה של בטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשובה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 20X0, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים - של הבנק ומאוחדים - לימים 31 בדצמבר 20X0 ו-20X-1 ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 20X0, והדוח שלנו מיום ___ ב-20X1, כלל חוות דעת ללא שינוי מהנוסח האחיד על אותם דוחות כספיים¹.

[חתימת רואה החשבון המבקר]

[תאריך]

¹ אם דוח רואה החשבון המבקר על הדוחות הכספיים כלל חוות דעת הכוללת שינוי מהנוסח האחיד, תותאם הסיפא של משפט זה כך שתציין את ההסתייגות ותתאר אותה.
אם דוח רואה החשבון המבקר על הדוחות הכספיים כלל פסקת הדגש (הפניית תשומת לב), יתווספו בסוף משפט זה המילים הבאות: "... וכן הפניית תשומת לב בדבר [תיאור קצר וברור של העניין נשוא פסקת הדגש, כגון: השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי חדש]".

2. דוח רואה החשבון המבקר - דוחות כספיים שנתיים

בדוח שנתי של תאגיד בנקאי, מיד לאחר דוח רואה החשבון המבקר בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי, תיכלל חוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי דוחות כספיים שנתיים. להלן דוגמה למתכונת הדוח:

דוח רואה החשבון המבקר הבלתי תלוי לבעלי המניות של תאגיד בנקאי בע"מ¹ - דוחות כספיים שנתיים**חוות דעת**

ביקרנו את הדוחות הכספיים המאוחדים של תאגיד בנקאי לדוגמה בע"מ (להלן – הבנק) הכוללים את המאזנים של הבנק לימים 31 בדצמבר, 20X0 ו- 20X-1 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים – של הבנק ומאוחדים – לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 20X0 ואת הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים, לרבות עיקרי המדיניות החשבונאית.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכוללים באיחוד מהווים כ- _____% וכ- _____% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר, 20X0 ו- 20X-1, בהתאמה, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכוללים בדוחות הרווח וההפסד המאוחדים מהווים כ- _____%, כ- _____% וכ- _____% מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 20X0, 20X-1 ו- 20X-2, בהתאמה. כמו כן, לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות כלולות אשר ההשקעה בהן הינה כ- _____ מיליוני ש"ח וכ- _____ מיליוני ש"ח לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 20X0 ו- 20X-1 בהתאמה, וחלקה של הקבוצה ברווחיהן הינו כ- _____ מיליוני ש"ח, כ- _____ מיליוני ש"ח וכ- _____ מיליוני ש"ח לשנים שנסתיימו בימים 31 בדצמבר 20X0, 20X-1 ו- 20X-2 בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי – של הבנק ובמאוחד

¹ דוגמה לנוסח ללא שינוי מהנוסח האחד של דוח רואה החשבון המבקר לגבי דוחות כספיים מאוחדים ודוחות כספיים של תאגיד בנקאי - הערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הנוסח האחד מבוסס על תקן ביקורת(ישראל) 700 של לשכת רואי חשבון בישראל בהתאמות המתחייבות לתאגיד בנקאי. מובהר כי אם יחולו בעתיד שינויים בנוסח של תקן ביקורת (ישראל) 700, רואי החשבון המבקרים של תאגידים בנקאים יפעלו גם בהתאם לשינויים אלה.

לימים 31 בדצמבר, 20X0 ו-20X-1 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים – של הבנק ובמיוחד – לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 20X0, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן- "הוראות המפקח על הבנקים").

כאמור בביאור 1 לדוחות הכספיים, הוראות המפקח על הבנקים מאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP).

בסיס לחוות הדעת

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג – 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים. חובותינו על פי תקנים אלו מתוארות בפיסקת חובות רואה החשבון המבקר לביקורת של הדוחות הכספיים של הבנק ושל הדוחות הכספיים המאוחדים בדוח זה. אנו בלתי תלויים בבנק ובחברות המאוחדות שלו בהתאם להוראות הדין החלות בישראל בעניין אי תלות ומניעת ניגוד עניינים של רואה החשבון המבקר בישראל. כמו כן, קיימנו את חובות האתיקה האחרות שלנו בהתאם לחוק רואי חשבון, תשט"ו-1955, ותקנות מכוחו. אנו סבורים שראיות הביקורת אשר הושגו לרבות דוחות רואי חשבון המבקרים האחרים הן נאותות ומספיקות על מנת להוות בסיס לחוות דעתנו.

ענייני מפתח בביקורת¹

ענייני מפתח בביקורת המפורטים להלן הם העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, לדירקטוריון הבנק ואשר, לפי שיקול דעתנו המקצועי, היו משמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים המאוחדים לתקופה השוטפת. עניינים אלה כוללים, בין היתר, כל עניין אשר: (1) מתייחס, או עשוי להתייחס, לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים המאוחדים וכן (2) שיקול דעתנו לגביו היה מאתגר, סובייקטיבי או מורכב במיוחד. לעניינים אלה ניתן מענה במסגרת ביקורתנו וגיבוש חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם. התקשור של עניינים אלה להלן אינו משנה את חוות דעתנו על הדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם ואין אנו נותנים באמצעותנו חוות דעת נפרדת על עניינים אלה או על הסעיפים או הגילויים שאליהם הם מתייחסים.

[יכלל תיאור של כל עניין מפתח בביקורת, בהתאם לתקן ביקורת 701. במסגרת תיאור ענייני המפתח בביקורת רואה החשבון המבקר יסדר את המידע כך שהוא יציג קודם את ענייני המפתח בביקורת המתייחסים לסעיפים או לגילויים מהותיים בדוחות הכספיים².]

חובות של הדירקטוריון וההנהלה לדוחות הכספיים של הבנק ולדוחות הכספיים המאוחדים

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה נאותה של הדוחות הכספיים של הבנק ושל הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, המאמצות בעיקרן את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית (US GAAP); וכן הם אחראים לבקרה הפנימית הנחוצה בהתאם לקביעת הדירקטוריון וההנהלה על מנת לאפשר הכנת דוחות כספיים של הבנק ודוחות כספיים מאוחדים ללא הצגה מוטעית מהותית, בין שמקורה בתרמית או בטעות.

בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק והדוחות הכספיים המאוחדים, הדירקטוריון וההנהלה אחראים להעריך את יכולת הבנק להמשיך ולפעול כעסק חי, תוך מתן גילוי, ככל שנדרש, לעניינים הקשורים לעסק חי תוך יישום הנחת העסק החי, אלא אם הדירקטוריון וההנהלה מתכוונים לפרק או להפסיק את פעילות הבנק, או שאין להם חלופה מציאותית אחרת מלבד זאת.

חובות רואה החשבון המבקר לביקורת של הדוחות הכספיים של הבנק ושל הדוחות הכספיים המאוחדים

המטרות שלנו הן להשיג מידה סבירה של ביטחון כי הדוחות הכספיים של הבנק והדוחות הכספיים המאוחדים בכללותם אינם כוללים הצגה מוטעית מהותית, בין שמקורה בתרמית או בטעות, ולתת דוח רואה החשבון המבקר הכולל את חוות דעתנו. מידה סבירה של ביטחון היא רמה גבוהה של ביטחון, אך היא אינה מהווה ערובה לכך שביקורת הנערכת בהתאם לתקני

¹ ענייני מפתח בביקורת מדווחים בהתאם לתקן ביקורת 701 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "תקשור ענייני מפתח בביקורת בדוח רואה החשבון המבקר" (להלן - "תקן ביקורת 701").

² עניינים אלה כוללים עניינים קריטיים בביקורת (critical audit matters) כאמור בתקני ה- PCAOB בארצות הברית.

ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים תגלה תמיד הצגה מוטעית מהותית כאשר היא קיימת. הצגות מוטעות יכולות לנבוע מתרמית או מטעות והן נחשבות מהותיות אם, בנפרד או במצטבר, ניתן לצפות באופן סביר שהן ישפיעו על ההחלטות הכלכליות של משתמשים אשר התקבלו על בסיס דוחות כספיים של הבנק או על בסיס דוחות כספיים מאוחדים אלו.

בביקורת המבוצעת, לרבות הסתמכות על רואי חשבון מבקרים אחרים, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים, אנו מפעילים שיקול דעת מקצועי ושומרים על ספקנות מקצועית במהלך הביקורת. בנוסף אנו:

- מזהים ומעריכים את הסיכונים להצגה מוטעית מהותית בדוחות הכספיים של הבנק ובדוחות הכספיים המאוחדים, בין שמקורה בתרמית או בטעות, מתכננים ומבצעים נוהלי ביקורת במענה לאותם סיכונים, ומשיגים ראיות ביקורת נאותות ומספיקות על מנת לבסס חוות דעתנו. הסיכון של אי גילוי הצגה מוטעית מהותית הנובעת מתרמית גבוה יותר מהסיכון של אי גילוי הצגה מוטעית מהותית הנובעת מטעות, שכן תרמית עלולה להיות כרוכה בקנוניה, זיוף, השמטות מכוונות, מצג שווא בזדון או עקיפה של בקרה פנימית.
- משיגים הבנה של הבקרה הפנימית הרלוונטית לביקורת על מנת לתכנן נוהלי ביקורת מתאימים בנסיבות העניין.
- מעריכים את נאותות המדיניות החשבונאית שיושמה ואת סבירותם של האומדנים החשבונאיים והגילויים הקשורים אשר נעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה.
- מגיעים למסקנה בקשר לנאותות קביעת הדירקטוריון וההנהלה בדבר קיומה של הנחת העסק החי, וכן, בהתבסס על ראיות הביקורת אשר השגנו, האם קיימת אי ודאות מהותית הקשורה לאירועים או מצבים העלולים להטיל ספקות משמעותיים ביכולתו של הבנק להמשיך כעסק חי. אם הגענו למסקנה כי קיימת אי ודאות מהותית, נדרש מאיתנו להפנות את תשומת הלב בדוח רואה החשבון המבקר שלנו לגילויים הקשורים בדוחות הכספיים של הבנק ובדוחות הכספיים המאוחדים או, אם גילויים אלו אינם מספקים, לכלול שינוי מהנוסח האחיד בחוות דעתנו. מסקנותינו מבוססות על ראיות ביקורת אשר הושגו עד למועד דוח רואה החשבון המבקר שלנו. יחד עם זאת, אירועים או מצבים עתידיים עלולים לגרום לבנק שלא להמשיך לפעול כעסק חי.
- מעריכים את ההצגה בכללותה, המבנה והתוכן של הדוחות הכספיים של הבנק ושל הדוחות הכספיים המאוחדים, לרבות הגילויים, והאם הדוחות הכספיים של הבנק והדוחות הכספיים המאוחדים משקפים את העסקאות והאירועים העומדים בבסיסם באופן המשיג הצגה נאותה.
- משיגים ראיות ביקורת נאותות במידה מספקת בדבר העריכה של הדוחות הכספיים של הבנק ושל הדוחות הכספיים המאוחדים לרבות בדיקה כי כללי החשבונאות שיושמו בדוחות הכספיים שבוקרו על ידי רואי חשבון מבקרים אחרים תואמים לכללים אותם נוקט הבנק, כללי הדיווח לפיהם נערכו הדוחות שבוקרו על ידי רואי חשבון מבקרים אחרים

תואמים לחוקים והנחיות מחייבים החלים על הבנק וכן שכלל הנתונים הנדרשים לצורך האיחוד קבלו ביטוי נאות בדוחות הכספיים המאוחדים.

אנו מתקשרים עם הדירקטוריון וההנהלה, בין היתר, את ההיקף ועיתוי הביקורת המתוכננים וממצאי ביקורת משמעותיים, לרבות ליקויים משמעותיים בבקרה פנימית שרואה החשבון המבקר מזהה במהלך הביקורת.

כמו כן, אנו מספקים לדירקטוריון ולהנהלה הצהרה כי קיימנו את דרישות האתיקה הרלוונטיות בנוגע לאי תלותנו, וכן מתקשרים איתם את כל הקשרים ועניינים אחרים שעשויים להיחשב, באופן סביר, כמשפיעים על אי תלותנו, וכאשר רלוונטי, אמצעי הגנה שיושמו על מנת לבטל איומים מזוהים על אי תלותנו.

מתוך העניינים אשר תוקשרו, או שנדרש היה לתקשרם, עם הדירקטוריון וההנהלה קבענו את העניינים המשמעותיים ביותר בביקורת הדוחות הכספיים לתקופה השוטפת ולכן הם ענייני המפתח בביקורת. אנו מתארים עניינים אלו בדוח רואה החשבון המבקר שלנו, אלא אם הוראות חוק או רגולציה מונעות גילוי לצדדים חיצוניים לגבי אותו עניין.

פיסקת קישור

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 20X0, בהתבסס על [ציין את הקריטריונים של הבקרה, לדוגמא: "קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)"], והדוח שלנו מיום [תאריך הדוח, שצריך להיות זהה לתאריך הדוח על הדוחות הכספיים] כלל [כלול את אופי חוות הדעת].

השותף האחראי על הביקורת נשוא דוח רואה החשבון המבקר הבלתי תלוי הוא [שם].
[כאשר בוצעה ביקורת משותפת כל אחד ממשרדי רואי החשבון השותפים בביקורת יציינו את השותף האחראי על הביקורת]

[חתימת רואי החשבון המבקרים]

מכהנים כרואי החשבון המבקרים של הבנק משנת 19XX
[כאשר בוצעה ביקורת משותפת כל אחד ממשרדי רואי החשבון השותפים בביקורת יציינו את השנה שממנה הם התחילו להיות רואי החשבון המבקרים של הבנק]

[שם העיר בה פועלים משרדי רואי החשבון המבקרים של השותפים האחראים על הביקורת]

[תאריך]